

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Чернівецької області** щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Чернівецької області в IV кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Чернівецької області у IV кварталі 2022 року свідчать, що на тлі активних бойових дій і терористичних атак респонденти пом'якшили свої очікування щодо скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується повільніше зростання цін. Девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні нижчими темпами:** баланс відповідей – «мінус» 30.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 40.0%) (графік 1). У цілому по Україні – «мінус» 32.3%;
- **повільніше зростання цін на споживчі товари та послуги:** 70.0% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 20.0% (у попередньому опитуванні – 60.0%), у цілому по Україні – 32.3%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають воєнні дії, витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 80.0% респондентів області (як у попередньому кварталі). У цілому по Україні – 88.5%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 10.0% (найвищі очікування серед регіонів третій квартал поспіль) (у III кварталі 2022 року – 20.0%). У цілому по Україні очікується погіршення фінансово-економічного стану підприємств – «мінус» 11.5% (таблиця);
- **зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 10.0% (у III кварталі 2022 року – 20.0%) (таблиця). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 7.3%;
- **зменшення інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – по «мінус» 10.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 20.0% та 10.0% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 26.9% та «мінус» 16.6% відповідно;
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 22.2% (у попередньому кварталі – «мінус» 10.0%) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 20.1%;
- **зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 90.0% і 70.0% відповідно (у III кварталі 2022 року – 100.0% і 60.0% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника нижчими темпами:** баланси відповідей – 77.8% та 50.0% відповідно (у III кварталі 2022 року – 88.9% та 60.0% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії, а також недостатній попит (вплив чинника посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 5).

Підприємства області, які планують брати банківські кредити (22.2%), надають перевагу запозиченням виключно в національній валюті (графік 8). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають наявність інших джерел фінансування та занадто високі ставки за кредитами. Вище, ніж у попередньому кварталі респонденти оцінюють вплив занадто складної процедури оформлення документів (графік 9).

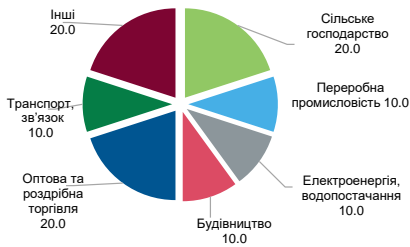
Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 94.2%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

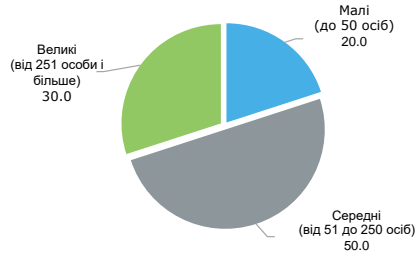
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств погіршився** та оцінюється як **поганий:** баланс відповідей – «мінус» 10.0% (у попередньому кварталі – 10.0%). У цілому по Україні – «мінус» 19.3%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва знизився** та оцінюється як **нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 50.0% (у III кварталі 2022 року – 0.0%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 33.3% (у попередньому кварталі – 20.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

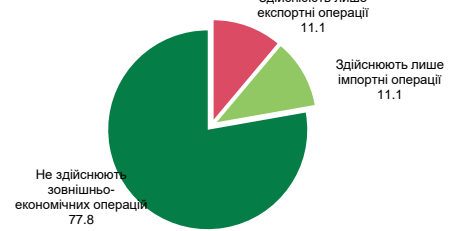
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

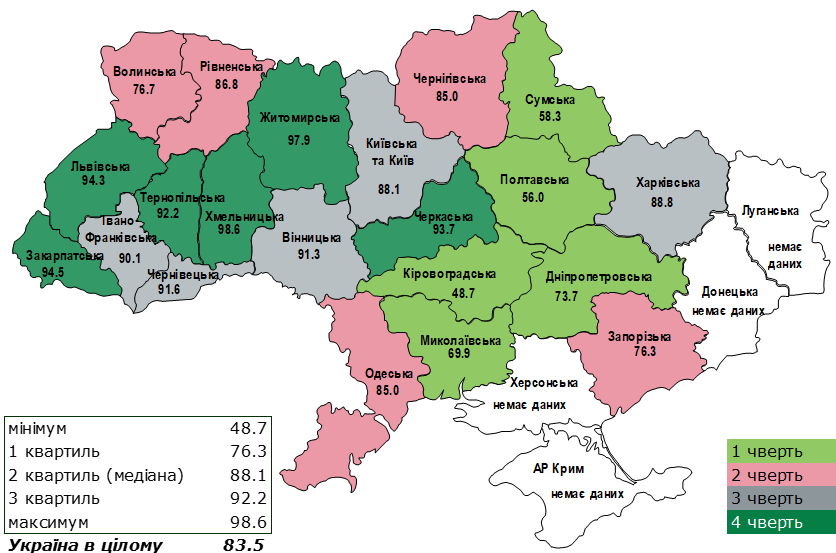

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 31 жовтня – 27 листопада 2022 року;
- опитано всього 10 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

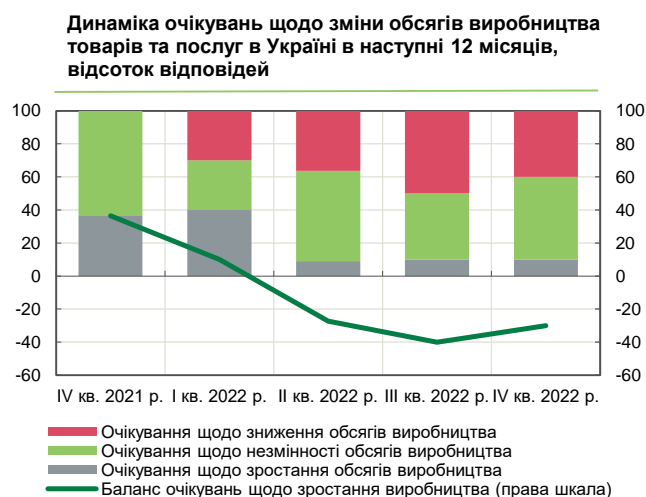
*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Чернівецької області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.	IV кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	0.0	40.0	10.0	20.0	10.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	27.3	55.6	0.0	20.0	-10.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	0.0	11.1	-36.4	-20.0	-10.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	9.1	22.2	-45.5	10.0	-10.0
кількості працівників	0.0	22.2	-18.2	-10.0	-22.2

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

Графік 2

Графік 3

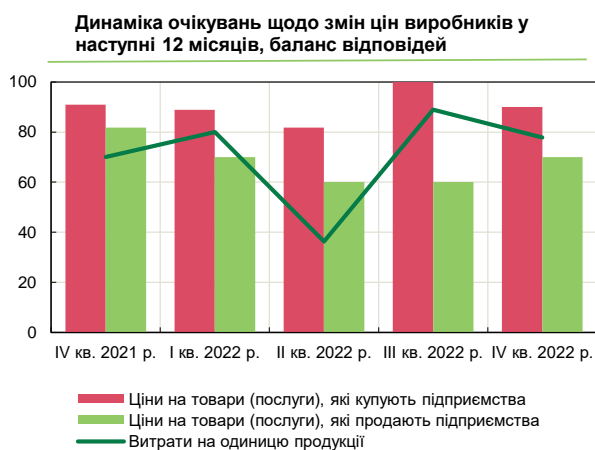
Графік 4

Графік 5

Графік 6

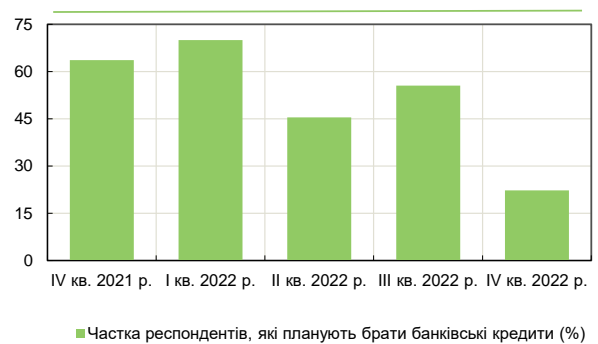
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Плани респондентів щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

